

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **S. K.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Dušní 907/10, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**, se sídlem Křižíkova 12, Praha 8 – Karlín, proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 12. 2015, čj. KRPA-433818-41/ČJ-2015-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2016, čj. 1 A 106/2015-43,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátu, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Žalobci bylo rozhodnutím žalované ze dne 1. 9. 2011, čj. KRPA-54052/ČJ-2011-000022, a opětovně rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Odboru cizinecké policie, oddělení

pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 31. 10. 2014, čj. KRPS-355842/ČJ-2014-010025, uloženo správní vyhoštění s dobou, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie tři roky. Druhé z uvedených rozhodnutí nabylo právní moci dne 6. 11. 2014. Usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 9. 2015, čj. 32 Az 25/2015-36, byla odmítnuta žaloba, jíž žalobce napadl rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 13. 4. 2015, čj. OAM-630/ZA-ZA14-K07-2014, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana. Usnesení krajského soudu nabylo právní moci 14. 9. 2015. Druhé shora uvedené rozhodnutí o správním vyhoštění čj. KRPS-355842/ČJ-2014-010025 se následně stalo vykonatelným dne 15. 10. 2015. Dne 28. 10. 2015 byl žalobce kontrolován policejní hlídkou a následně převezen na služebnu k podání vysvětlení a provedení dalších úkonů. Rozhodnutím žalované ze dne 28. 10. 2015, čj. KRPA-433818-16/ČJ-2015-000022, byl žalobce dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zajištěn za účelem vyhoštění na 90 dnů od jeho právní moci, neboť žalobce nevycestoval z území České republiky v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění (Nejvyšší správní soud rozhodl v této věci rozsudkem ze dne 16. 3. 2016, čj. 6 Azs 35/2016-27, jímž zamítl kasační stížnost žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2015, čj. 4 A 95/2015-40). Dne 1. 11. 2015 žalobce znovu učinil prohlášení o mezinárodní ochraně, následkem čehož rozhodlo Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 5. 11. 2015, čj. OAM-169/LE-VL18-VL08-PS-2015, o povinnosti žalobce setrvat v zařízení pro zajištění cizinců ve smyslu § 46a odst. 1 písm. c) a § 46a odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (i v této věci Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 12. 2015, čj. 20 A 8/2015-43, rozsudkem ze dne 6. 4. 2016, čj. 3 Azs 275/2015-38, zamítl). Rozhodnutím ze dne 2. 12. 2015, čj. OAM-169/LE-VL18-P17-2015, Ministerstvo vnitra řízení o udělení mezinárodní ochrany pro nepřípustnost žalobcovy žádosti zastavilo. Uvedené rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 12. 2015.

[2] Rozhodnutím žalované ze dne 15. 12. 2015, čj. KRPA-433818-41/ČJ-2015-000022, byl žalobce dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců opětovně zajištěn za účelem vyhoštění na 90 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Žalovaná neshledala, že by v posuzovaném případě byly dány podmínky pro použití zvláštních opatření za účelem vycestování dle § 123b zákona o pobytu cizinců. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu dospěla k závěru, že v případě žalobce, který opakovaně nerespektoval povinnost vycestovat z území, je nutno přistoupit k jeho zajištění.

[3] Žalobu proti tomuto rozhodnutí Městský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Městský soud se ztotožnil se závěrem žalované, dle něhož mírnější opatření nebyla *„shledána jako dostatečná, neboť žalobce nemá v České republice legální příjem, nemá žádné rodinné vazby a složení finanční záruky nenabídl. Jeho dosavadní pobytová historie pak dokládá, že žalobce nerespektoval uložené správní vyhoštění dvakrát, proto je namístě jeho zajištění.“* K žalobní námitce, dle níž si žalobce nebyl vědom toho, že Krajský soud v Hradci Králové odmítl jeho žalobu proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, neboť mu rozhodnutí krajského soudu bylo doručeno fikcí, městský soud uvedl, že *„pokud žalobce využil nějakého právního prostředku (zde podání žaloby proti rozhodnutí o neudělení azylu krajskému soudu), musel si být vědom toho, že bude postupováno podle příslušného procesního předpisu, který mj. upravuje i doručování soudního*

pokračování

rozhodnutí, které je možné učinit i uložením na poště či vyvěšením na úřední desce soudu.“ Žalovaná se taktéž dostatečně zabývala nebezpečím vážné újmy hrozící žalobci v případě vyhoštění na Ukrajinu.

II.
Argumenty kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti proti tomuto rozsudku, resp. jejím doplnění, namítl, že v jeho případě absentuje vědomý negativní postoj k výkonu správního vyhoštění a jeho přebývání na území České republiky je důsledkem jiných okolností než vědomého nerespektování správního rozhodnutí. Stěžovatel uvedl, že s obsahem shora citovaného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové čj. 32 Az 25/2015-36 nebyl seznámen, neboť mu toto rozhodnutí fakticky nebylo doručeno. Skutečnost, že o právní moci tohoto rozhodnutí nevěděl, sice nemá vliv na protiprávnost jeho pobytu na území České republiky, avšak je zcela zásadní ve vztahu k posouzení nutnosti jeho zajištění. Ačkoli dle judikatury Nejvyššího správního soudu v případech, kdy je dán důvod k zajištění dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, nelze v zásadě přistoupit k méně omezujícím (zvláštním) opatřením, v nyní posuzované věci jsou dány výjimečné okolnosti, které mírnější postup opodstatňují. Stěžovatelova procesní neopatrnost poškodila především jeho samého, neboť pozbyl možnost bránit se proti usnesení krajského soudu ve věci neudělení mezinárodní ochrany kasační stížností.

[5] Městský soud se dle názoru stěžovatele nevypořádal s jeho žalobní argumentací týkající se údajně nezákonné doby zajištění. Stěžovatel „*uvedl konkrétní důvody pro svůj názor, že není zaručen pravidelný periodický přezkum, tj. systematické pozdní doručování rozhodnutí Městským soudem v Praze*“, avšak městský soud tuto argumentaci vypořádal tak, jakoby stěžovatel namítal průtahy v nyní projednávané věci. Pro případ, že by Nejvyšší správní soud považoval odůvodnění rozsudku městského soudu v této otázce za přezkoumatelné, stěžovatel uvedl, že se neztotožňuje ani s v tomto rozsudku uvedeným právním hodnocením. Městský soud dle stěžovatele pochybil, pokud „*nepovažoval prodlevy ve svém rozhodování v cizineckých věcech za důvod pro to, aby žalovaná stanovovala dobu zajištění v délce přibližně jednoho měsíce.*“

[6] Za neakceptovatelný označil stěžovatel postup městského soudu, který své posouzení námitky nedostatečného hodnocení vážné újmy hrozící stěžovateli opřel o skutečnost, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo pravomocně zastaveno. Zatímco v protokolu o výpovědi stěžovatele ze dne 28. 10. 2015 stěžovatel uvedl, že mu není známá žádná překážka vycestování, „*informace vyplývající z rozhodnutí o mezinárodní ochraně týkající se obavy žalobce* [stěžovatele] *z nebezpečí vážné újmy byly pro žalovanou novum (protože při prvním zajištění dne 28. 10. 2015 tyto informace nebyly žalobcem* [stěžovatelem] *výslovně uvedeny), měla povinnost se s nimi vypořádat, a alespoň uvést, že je považuje za nedůvodné nebo nekonkrétní. Tím, že tak neučinila, zatížila Rozhodnutí vadou*

nepřezkoumatelnosti.“ Městský soud měl proto rozhodnutí žalované zrušit, jak plyne i z relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu, z níž stěžovatel v kasační stížnosti obsáhle citoval.

[7] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalovaná vyjádření ke kasační stížnosti nepodala.

III.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti a předpoklady věcné projednatelnosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, napadá rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom, že by napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející trpěly vadami, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Předně se Nejvyšší správní soud neztotožnil s námitkou, dle níž by v případě stěžovatele měly být dány výjimečné okolnosti, které umožňovaly přistoupit k mírnějším opatřením než zajištění za účelem vyhoštění.

[12] V rozsudku ze dne ze dne 30. 9. 2014, čj. 9 Azs 192/2014-29, na který ostatně poukázal i stěžovatel, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„[z]a situace, kdy cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění, a je tak dán důvod zajištění dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, je v zásadě vyloučeno, aby správní orgán přistoupil k uložení zvláštního opatření. Pokud by totiž platilo, že je třeba nejprve vždy zvažovat uložení zvláštních opatření, pak by tak bylo nutné činit i v případě, že cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování [důvod zajištění dle § 124 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců]. V tomto případě, je však aplikace zvláštního opatření zásadně vyloučena. Za situace, kdy již v minulosti bylo uloženo zvláštní opatření, a cizinec závažným způsobem porušil povinnosti vztahující se k tomuto opatření, je zřejmé, že napříště nepostačuje jeho uložení, a je nutné využít účinnějšího prostředku. Tento prostředek představuje zajištění. Samo jednání uvedené v § 124 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců zásadně implikuje důvodnou obavu, že výkon správního vyhoštění by mohl být zmařen, pokud by správní orgán využil jiný institut než právě zajištění. Obdobná je pak situace v nyní aplikovaném důvodu zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c).*“

[13] Ačkoli Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku mírní kategoričnost svého závěru použitím obratů „*v zásadě*“ či „*zásadně*“ a aplikaci mírnějších prostředků ani v případech zajištění dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců tedy zcela nevylučuje, je zřejmé, že takových mírnějších prostředků je v uvedených případech možno

pokračování

použít jen zcela výjimečně. Nejvyšší správní soud přitom nesdílí stěžovatelův názor, že za takové výjimečné okolnosti je třeba považovat samotnou skutečnost, že se nedozvěděl o vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, jelikož mu rozhodnutí krajského soudu o jeho žalobě proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany bylo doručeno fikcí. Stěžovatel se totiž v podstatě snaží svou vlastní (jak sám v doplnění kasační stížnosti uvedl) „*procesní neopatrnost*“ využít k tomu, aby se mu dostalo výhodnějšího zacházení než těm cizincům, kteří v soudním řízení vyvíjí při doručování řádnou součinnost. Takový přístup nelze aprobovat již proto, že by prakticky znemožňoval využít institutu zajištění za účelem vyhoštění v případech, kdy si cizinec bez vážných důvodů – ať již z ledabylosti či záměrně – nepřebírá soudní či úřední poštu. Vždy by pak totiž mohl argumentovat tím, že o vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění nevěděl a že již z toho důvodu nemůže k jeho zajištění dojít.

[14] Stejně jako v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 6 Azs 35/2016-27 týkajícího se prvního zajištění stěžovatele za účelem vyhoštění je nutno připomenout skutečnost, „*že v jeho případě nebylo možné uložit zvláštní opatření také z důvodu, že nedisponoval finančními prostředky a neměl adresu, na které by se mohl zdržovat*“.

[15] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani stěžovatelově námitce, dle níž se městský soud nevypořádal s jeho argumentací týkající se údajně nezákonné doby zajištění, jakož i údajně nesprávného právního hodnocení této otázky.

[16] Dle stěžovatelovy žalobní argumentace městský soud vzhledem k jeho přetíženosti pravidelně doručuje zamítavé rozsudky ve věcech zajištění cizinců více než měsíc po jejich vydání, což údajně znemožňuje periodický přezkum zajištění. Městský soud ve vztahu k této námitce uvedl, „*že v tomto soudním řízení rozhodl ve lhůtách uložených v zákoně o pobytu, přičemž vzhledem k tomu, že rozhoduje bez nařízení jednání, rozsudek v době vyhlášení vyvěšením na úřední desce i písemně vyhotovil. K žádnému zkrácení lhůty tak v tomto soudním řízení nedošlo.*“ Na této úvaze Nejvyšší správní soud neshledal nic „mimoběžného“, či dokonce nepřezkoumatelného, jak uvádí stěžovatel, neboť v ní městský soud jinými slovy konfrontoval stěžovatelovu obecně formulovanou námitku se situací v nyní projednávané věci. Ostatně i stěžovatel připustil, že jeho výhrady ohledně pozdního vyhotovování rozsudků nedopadají na senát 1 A, který v nynějším případě rozhodoval. Z citované části odůvodnění rozsudku městského soudu přitom zřetelně plyne, že stěžovatelova práva v dané souvislosti nebyla jakkoli zkrácena. Nelze přitom přehlédnout, že dle § 65 odst. 1 s. ř. s. je žalobně legitimován pouze ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku rozhodnutí. Stěžovatel však v souvislosti s uvedenou námitkou porušení svých práv neuvádí, že by ke zkrácení jeho práv skutečně došlo. Za této situace nelze nezákonnost rozhodnutí žalované spatřovat v pouhém stanovení devadesátidenní zajišťovací lhůty.

[17] Poukazuje-li stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, čj. 7 As 17/2012-36, nelze než konstatovat, že i v tehdy projednávané věci Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl především proto, že cizinec netvrdil a nedoložil, že by k prodlením docházelo ve všech případech, což by činilo soudní přezkum neúčinným ve smyslu čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nepřípadný je

i stěžovatelův odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2016, čj. 4 Azs 16/2016-29, neboť městský soud v tehdy rušeném rozsudku vypořádal námitku pouhým poukazem na možnost podání žádosti o propuštění dle § 129a zákona o pobytu cizinců. Taková argumentace nemohla z pohledu přezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu obstát. V nyní projednávané věci je však rozsudek městského soudu ze všech výše uvedených hledisek přezkoumatelný.

[18] Nedůvodná je i námitka údajně nedostatečného posouzení existence vážné újmy, která stěžovateli v případě návratu na Ukrajinu hrozí.

[19] Stěžovatel v této souvislosti sice správně poukázal na usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, dle kterého je povinností správního orgánu zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo, avšak Nejvyšší správní soud ověřil, že žalovaná v nyní projednávané tuto povinnost splnila.

[20] Z odůvodnění jejího rozhodnutí je zřejmé, že ve svých úvahách vycházela z pohovoru se stěžovatelem, který v něm neuvedl žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by v průběhu zajištění nebylo možné vyhoštění stěžovatele realizovat. Přihlédla též k jeho ukrajinskému státnímu občanství, zdravotnímu stavu i rodinným poměrům. Závěrem žalovaná konstatovala, že se stěžovatelem bylo dvakrát vedeno řízení o udělení mezinárodní ochrany. V obou případech stěžovateli mezinárodní ochrana udělena nebyla. Městský soud k tomu při zohlednění závěrů obsažených ve shora citovaném usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 79/2010-150 uvedl, že „*postup, kdy zejména sám žalobce žádnou konkrétní hrozbu pro svoji osobu, neuváděl, považuje za možný a nedomnívá se, že by rozhodnutí o zajištění bylo stiženo tvrzenou vadou nepřezkoumatelnosti. Ačkoliv napadeným správním rozhodnutím se omezuje osobní svoboda, tedy zasahuje se do ústavně zaručeného práva, je nutné zmínit, že rozhodnutí o zajištění cizince je rozhodnutí, které je přijímáno v časové tísni. Pokud v tomto rozhodnutí vychází žalovaný ohledně důvodu znemožňujícího vycestování z výpovědi žalobce ve správním řízení a využije závěrů z řízení jiného (zde o udělení mezinárodní ochrany), soud považuje takové zhodnocení v tomto správním řízení za dostatečné.*“

[21] S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud v kontextu nyní projednávané věci ztotožnil. Ostatně i rozšířený senát v uvedeném usnesení uvedl, že si je vědom „*toho, že časový prostor pro řízení o zajištění cizince je velmi omezený*“, neboť zákon o pobytu cizinců stanovuje pro vydání rozhodnutí o zajištění poměrně krátké lhůty. V posuzované věci přitom žádné skutečnosti, jež by naznačovaly, že vyhoštění nebude možné v době zajištění stěžovatele realizovat. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelovu tvrzení, že informace vyplývající z (v pořadí druhého) rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany měla žalovaná považovat za skutkové novum a měla se s nimi proto podrobněji vypořádat. Nelze přehlédnout, že toto řízení o stěžovatelově druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané dne 4. 11. 2015, tedy až po prvním rozhodnutí o stěžovatelově zajištění ze dne 28. 10. 2015, Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 2. 12. 2015 zastavilo pro nepřípustnost dle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a písm. e) zákona o azylu, tudíž proto, že

pokračování

v něm stěžovatel oproti prvnímu řízení o udělení mezinárodní ochrany neuvedl žádné nové skutečnosti. Z podstaty věci je tak vyloučeno, že by skutečnosti v takovém řízení uváděné mohly představovat skutkovou novotu, kterou by v rozhodnutí o zajištění stěžovatele v nyní projednávané věci bylo nutno brát v potaz.

[22] Stěžovatelův odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, čj. 5 Azs 236/2015-34, je nepřípadný, neboť v tehdy projednávané věci se správní orgán omezil pouze „*na zcela obecné konstatování na straně 5 napadeného rozhodnutí, že je mu z běžné praxe známo, že v případě stěžovatele existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie, a to ve stanovené době trvání zajištění, neboť v tomto případě neexistuje konkrétní překážka, který by bránila vyhoštění stěžovatele.*“ Cizinec v tehdejším případě vznesl ve správním řízení k jím tvrzené nemožnosti realizace správního vyhoštění řadu námitek; pocházel navíc z Iráku, kde tou dobou probíhal ozbrojený konflikt. V nyní projednávané věci však stěžovatel v řízení před žalovanou ani před městským soudem existenci konkrétních překážek vycestování netvrdil.

IV.
Závěr a náklady řízení

[23] Nedůvodnou kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[24] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalované nevznikly náklady nad rámec její úřední činnosti, nemá ani jeden z nich dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., právo na náhradu nákladů řízení.

[25] Ustanovenému advokátu se dle § 35 odst. 8 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. c) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování 6 200 Kč za dva úkony právní služby (další porada s klientem přesahující jednu hodinu a sepis doplnění kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů dvakrát 300 Kč, celkem částka 6 800 Kč. Jelikož ustanovený advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, Nejvyšší správní soud přiznanou odměnu a náhradu hotových výdajů navýšil o sazbu této daně ve výši 21 % na výslednou částku 8 228 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu